

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היום" בשו"ת ומ"מ

השאלות

דף יג.

א. בעי רבי יוחנן קטן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה, ופרש"י דאירי בקדשים, וקשה גם אי אין לו מחשבה מי גרע מסתמא לשמה דכשר?

ב. ותיבעי ליה מעשה, ויליע מה הכוונה האם מעשה לחוד רק שכוונתו מוכחת או שהכוונה מעשה עם דיבור שמפרש דבריו?

ג. מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול וכו', ויליע מהו המתעסק שעליו דנים כאן?

ד. מתעסק פסול, והקשה רעק"א שו"ת מהדו"ת סד', א"כ למפסל חו"ש בעבודה משום שאינו שווה בזרעו של אהרן (בכורות מה:), תיפו"ל דגרע מקטן שהוא מתעסק?

ה. שחיטת עכו"ם נבילה ומטמאה במשא, ויליע מנין המקור לאסור שחיטת עכו"ם, וא"כ מה החילוק בנו לבין חש"ו ששחיתתם כשירה, וכן האם טומאתה דאורייתא או דרבנן?

ע"ב

א. אימא אין רוב עכו"ם מינין, וברש"י משמע שהם מיעוט, ויליע מה היה דינם במע"מ, וכן יל"ע למה לא מהני החזקת היתר שיש לבהמה שבחיייה היתה מותרת בהנאה?

ב. תוד"ה אבל הקשו דליכא למימר ש'מכם' בא לומר שאין מקבלים מעכו"ם כלל, דא"כ קרא מיותר, והביאו ראיה דהרי לפי האמת שמקבלים בעי קרא ד'איש איש לרבווי, וקשה אולי לולי קרא ס"ד דדינם כישראל ומקבלי מצדיקי עכו"ם ולא מרשעיהם?

ג. וסומא ששחט שחיטתו כשירה וכו"פ בשו"ע א' ט' והקשה רעק"א לפי מש"כ רבינו ירוחם דיש לחוש לדעת ר"י דסומא פטור מכל המצוות הא אינו בר זביחה?

"מראי מקומות"

בגדר דעת וכוונה בקטן, עי' אור שמח מקוואות א' ח' אות יג', ובקובץ הערות עו' ביאר כר: שבדבר שה'חלות' ע"י האדם כמו קניינים וכדו' לא מהני מעשה הקטן, אבל בדבר שהחלות נפעלת ע"י המעשה אלא שצריך כוונה וכוח דברא וכדו' כמו בשחיטה, בזה יש לדון דיועיל ע"י הקטן, ועי' תוד"ה ותבעי בסופו מה שהביאו מהירושלמי תרומות א' א' בענין למה לא תחול תרומה ע"י הקטן, ותי' על דבריהם עי' שיטמ"ק, וחזו"א זבחים כ' יא'.

הכי קמבעיא ליה דאורייתא או דרבנן, ועי' רש"י דאם אינה אלא מדרבנן נאמרה להחיר ולא להקל, ועי' פרמ"ג פתיחה ליו"ט ח"ג פ"ב ו', ובאור הגר"א או"ח קנט' ז' שנחלקו אי נאמר להקל באיסורין דרבנן.

הא דמין לעכו"ם, ועי' תורת חיים שביאר הדיוק כאן, ובתבו"ש ב' שהקשה מכאן על שיטת הרמב"ם דכל פסול עכו"ם הוא מחמת ע"ז, עי' בתשובה ה.

התשובות

ע"א

א. כן הקשו התוס' ועי' תירוצם, וע"ע בשיטמ"ק מה שהביא בשם רבינו פרץ ומה שהקשה שם על התוס'.

ב. ברש"י פ"י שהכוונה מעשה עם דיבור ובתוד"ה ותיבעי הקשה עליו, ולכן פ"י שהכוונה מעשה המוכח, וע"ע שיטמ"ק ר"ן מהרש"א ותפרת יעקב איך שיישבו קושיות התוס'.

ג. ברש"י פ"י שהגביה ידו להגביה כליו ושחט בדרך, ועי' תוד"ה מנין מה שהקשו על רש"י, עי' שיטמ"ק מה שביאר בקושייתם, ועי' רשב"א, ועי' אחיעזר יו"ד ח"ב ד' א'.

ד. עי' באחיעזר הנ"ל ובמנחת ברוך ג' א' שפסול מתעסק בקדשים לא נאמר אלא בשחיטה ולא באר עבודות, ועי' חזו"א זבחים כ' יא' מה שהקשה על דבריהם ומה שפירש, ובחי' הגר"ח עה"ש חולין יג. שפסול מתעסק אינו רק בעבודות שבעי לשמה.

ה. התוס' לעיל ג: והרא"ש סי' ה' הביאו שהמקור מ'זבחה ואכלת' וכשאינו בר זביחה אינו בר אכילה, וכן נראה שס"ל לרש"י כאן, ולפי"ז צ"ל שחש"ו חשיב בר זביחה כי אסור להאכילו עי' קובץ הערות עה' ד', או בגלל שיגדל יהיה בר חיובא אחיעזר"ג פא' יב', ועי' בפיה"מ לרמב"ם שפסול משום דמחשבתו לעכו"ם, עי' רא"ש ובה"ל ח"א טו', ועי' נו"כ על הרמב"ם שחיטה ד' יב' שדנו מה דינו של גר תושב.

ובענין הטומאה עי' רמב"ם שאר אבוה"ט ב' י' דהטומאה דרבנן, ואף שפסול מדאורייתא, עי' תבו"ש ב' א' דיש חילוק בין עכו"ם העובד ע"ז למי שאינו עובד, ועי' פרי"ח שם, ועי' רעק"א, מרכבת המשנה ופליתי שדנו בדברי הרמב"ם.

ע"ב

א. עי' רש"ש שכן העיר בדברי רש"י וביאר באו"א, ועל השאלה למה לא ניזיל בתר חזקה עי' רעק"א ומלא הרועים.

ב. כן הקשו המהרש"א והמהר"ם, עי' תי', ועי' תפארת יעקב ומלא הרועים, ועי' רמב"ן.

ג. מכאן הוכיח רעק"א שאין ה"נ גם לדעת ר"י בל"ת חייב, עיי"ש באורך.

"מראי מקומות - המשך"

ע"ב

אלא למורידין, מהו דין זה עי' רש"י כאן ובע"ז כו:, עי' שיטמ"ק, רמב"ם ממרים ממרים ריש פ"ג, וחזו"א יו"ד ב' טז'.

לרבות עכו"ם שנודרין נדבות כישראל, ואי יש עליהם איסור כל יחל, עי' ע"ז ה: תוד"ה מנין, ומל"מ מ מלכים י' ז' שהקשו על דבריהם, ועי' אבני מילואים א' ב'.

תקרובת עכו"ם ולא כריב"ב, והא דבע"ז לב: לא קאמר הכי, עי' תוס' כאן ותורא"ש בע"ז

השוחט דיעבד אין לכתחילה לא, והטעם לרש"י שמא לא יחתוך רוב סימנין, ולרשב"א תוה"ב א' ד' שמא יחליד, ונ"מ לשוחט ביום בבית אפל, עי' טז וש"ך יו"ד ריש סי' יא'.

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'